

Research Paper

Explaining the influential factors of architectural design on the components of architectural physical satisfaction: Case study: Government residential complexes in Sadra city

Mahshid Mohammad Ebrahimi¹, Tahereh Nasr^{*2}, Mohamad parva³, Ali Shamsoddini⁴

1 Ph.D. Student; Department of Architecture, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran

2 Professor; Department of Architecture, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, , Iran.

3 Assistant Professor, Department of Architecture, , Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran

4 Associate Professor, Department of Architecture and Urban Planning, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran.

ARTICLE INFO

PP: 379-394

Use your device to scan and read
the article online

Keywords:

*Sunlight, improving
quality of life, residents'
feelings, space uses,
circadian rhythm*

Abstract

Providing architectural residences and paying attention to increasing the satisfaction of residents is of great importance, therefore, satisfaction with the structure of residential complexes that residents receive answers to their needs from that complex is important. In this regard, the explanation of the factors affecting architectural design on the components of architectural physical satisfaction in government residential complexes in Sadra city has been discussed. The aim of this research is to explain the factors of architectural design of residential complexes in order to increase satisfaction with the architectural structure in the residential complex of Sadra. The sampling method is simple random. And based on the Cochran formula, the statistical sample size is 368 people with an error level of 5 percent. The type of research is survey research and the research method is explanation and analysis of factors and components of variables. The validity and reliability of the researcher-made questionnaire was confirmed. And the data were obtained in the form of self-questionnaire and non-probability sampling. The results are examined at two levels of descriptive and inferential statistics. Based on the data extracted from the questionnaire in the SPS software, the results indicate the confirmation of architectural design factors including; physical plan of the plan, geographical and environmental factors, climatic and environmental conditions, land analysis, materials, technology and building structures, and the physical aspects of architecture affecting satisfaction including; dimensions of the residential unit, separation of spaces, visibility, building form, natural light, collective space and access have been explained and confirmed.

Citation: mohammad ebrahimi, M., nasr, T., parva, M. and shamsoddini, A. (2025). **Explaining the influential factors of architectural design on the components of architectural physical satisfaction: Case study: Government residential complexes in Sadra city.** *Geography (Regional Planning)*, 15(59),379-394

DOI: [10.22034/jgeoq.2025.498768.4212](https://doi.org/10.22034/jgeoq.2025.498768.4212)

* **Corresponding author:** Tahereh Nasr, **Email:** tahereh.nasr@iau.ac.ir

Copyright © 2024 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Explaining the factors affecting architectural design on the components of architectural physical satisfaction in government residential complexes in Sadra city is a new challenge for research. On the other hand, the purpose of explaining the factors affecting architectural design on the components of architectural physical satisfaction is to better understand and utilize them in order to help architectural designers. Considering that the citizens of the new city of Sadra spend most of their time in residential complexes, efforts should be made to increase their satisfaction quantitatively and qualitatively by means of the effects of the factors affecting the architectural design of residential complexes on the level of residents' satisfaction. By examining and reviewing the literature related to the level of satisfaction with the architectural physicality of residential complexes, the weakness of research on the subject and the case study of the thesis is identified. Government residential complexes in Sadra city began to be built about twenty years ago. Although Sadra is a new and residential city, explaining the factors affecting architectural design on the components of architectural physical satisfaction in government residential complexes in Sadra city is an important element that should be reviewed in order to help in optimal architectural design and to help increase the satisfaction of residents by better understanding the factors and components. Therefore, in this study, the factors have been examined in relation to correlational analysis with regard to the role and impact of the aspects of the variables. It seems that despite government laws in the architectural design sector, the lack of attention to updating and research in this regard has not been taken into account.

Methodology

This research is a mixed methodology and the independent variable is "factors affecting architectural design" and according to Diba it includes; physical plan of the plan, geographical and environmental factors, climatic and environmental conditions, land and materials analysis, technology and building structures. The dependent variable is "physical aspect of residents' satisfaction" and according to Bonito it includes physical components of architecture. In this research, since it seeks to explain the factors affecting architectural design on the components of physical architectural satisfaction, the independent variable is dependent on the dependent variable, so in the first stage, an inferential

analysis is carried out by converting a case sample from qualitative to quantitative using the Likert scale. W., John and Creswell. Believes that one of the effective ways to understand a community is to live and talk to that community, so a survey of residents is conducted through communication channels

Results and discussion

The main objective of the research is to explain the factors affecting architectural design on the components of architectural physical satisfaction. In this section, based on the findings, the research hypotheses have been explained and the hypotheses have been proven based on theoretical discussions and statistical analyses. In order to explain the factors and components, the research hypotheses have been proven by examining the theoretical foundations and analyzing the data obtained from the questionnaire.

Conclusion

Tests and Hypotheses: In this section, we will examine and analyze the findings in relation to the following hypothesis.

Hypothesis: It seems that architectural design factors include; physical design plan, geographical and environmental factors, climatic and environmental conditions, land analysis, materials, technology and building structures.

Based on the results of the questionnaire, the opinions of professors and the opinions of scholars in this field, the independent variable components; factors affecting architectural design were identified and divided into five factors including: physical design plan, geographical and environmental factors, climatic and environmental conditions, land analysis, materials, technology and building structures and were confirmed by standard tests (validity and reliability, exploratory factor analysis and significance level of the relationship). Based on the results of the test findings, there is a high and confirmed score between the factors affecting architectural design in the researched tests and therefore the hypothesis is confirmed.

Hypothesis: It seems that the physical aspects of architecture affecting satisfaction include; The dimensions of the residential unit, separation of spaces, visibility, building form, natural light, communal space, and accessibility are the factors that affect the satisfaction of residents of residential complexes. Based on the results of the questionnaire, the opinions of professors, and the

opinions of scholars in this field, the components (dependent variable; physical aspect of residents' satisfaction) have been confirmed by standard tests (validity and reliability, exploratory factor analysis, and the level of significance of the relationship).

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work declaration of competing interest none.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

References

1. Pakzad, Jahanshah. Hamideh Bozorg. (1402). *The Alphabet of Environmental Psychology for Designers*. Publications: Armanshahr, Tehran.
2. Pourdihimi, Shahram. (1401). *Housing City and Complexes*, Publications: Armanshahr, Tehran.
3. Habibzadeh Omran, Mohammad. (1402). *Modeling Privacy and Social Interaction in the Spatial Organization of Apartment Buildings: A Case Study of Common Residential Apartments in Amol*. Doctoral Thesis in Architecture, Islamic Azad University, South Tehran Branch.
4. Habibzadeh Omran, Mohammad. Alireza Einifar and Azadeh Shahcheraghi. (1402). *Measuring Residents' Satisfaction Based on Privacy and Social Interaction in the Spatial Organization of Residential Units*. Quarterly Journal of Islamic Architecture Research. Vol. 40, pp. 120- 141.
5. Habibi, Arash. (1397). *Practical Training of SPS Software*. Asher: Parsmadir website. Fifth edition: Fall 2018.
6. Khalkhali, Seyedeh Zahra and Simon Ayvazian. (2019). *Investigating factors affecting residents' satisfaction with residential complexes, case study: Elahieh Academic Residential Complex*. Architecture and Urbanism. Arman Shahr. Vol. 80 (67) pp. 32.
7. W., John and Cresswell. (2019). *Research design: quantitative, qualitative and mixed approaches*. Translation: Alireza Kiamanesh, Danaei Toos. Publications, Jihad Daneshghi, Allameh Tabatabaei Branch. Edition: Fifth. pp. 420.
8. Derikondi, Saba. Mostafa Masoud-Nejad, Behzad Vasigh. (2019). *Improving the spatial quality of residential complexes*. Publications: Alam va Danesh.
9. Diba, Darab. (2008). *Article Inspiration and understanding of the fundamental concepts of Iranian architecture*, Journal of Culture and Architecture, Tehran, first year, first issue of summer, pp. 97 - 1.
10. Diba, Darab. (2019). *Contemporary Iranian Architecture*. Publications: Ketab Aban, pp. 336.
11. Rahbar, Kamal (2019). *Studying the impact of residential complex architecture on human relations*, PhD thesis, Architecture, Islamic Azad University, Tehran Science and Research Branch.
12. Ramyar, Reza (2012). *Introduction to the design of residential complex areas*, Organization for the Study and Compilation of Humanities Books of Universities, Samat, Publications: Center for Research and Development of Humanities, Tehran.
13. Rezaei Khaboshan, Reza, Marjan Nemati Mehr. (2013). *Spatial planning for improving the quality of the residential environment based on the results of the satisfaction assessment of residents; Case study: Mehr Housing, New Pardis City*. Vol. 31(94), pp. 79-96.
14. Hossein Abadi, Samaneh. (1402). *Residential Territory and Environment*. PhD Thesis in Architecture, Shahid Beheshti University.
15. Schultz, Christian Norberly. (2010). *The Concept of Dwelling: Towards Allegorical Architecture*, Translated by: Mahmoud Amir Yarahmadi. Publications: Farhang Ban, Tehran.
16. Zarghami, Esmacil, Abdolhamid Ghanbaran, Pouria Saadati Vagar. (2019). *Comparative Comparison of Factors Affecting the Improvement of Residential Satisfaction in Low-Income Residential Complexes (Case Study: Mehr Ghadir Residential Complex, Mehr Farhangian Residential Complex, and Mehr Koy Reza Residential Complex)*. Urban Studies. Vol. 9(33) pp. 93-108.
17. Grote, Linda and Wang, David. (2010). *Research Methods in Architecture*. Translated by: Alireza Ainifar. Publishing House: University of Tehran, 9th edition.
18. Najafi, Ronak, Elmira Faraji. (1400). *Residential Complex of Social Architecture*. Publications: First and Last.
19. Nasr, Tahereh. (2016). *Physical Identity of the City; Concepts and Theories*. Publications: Islamic Azad University, Science and Research Branch. Tehran.
20. Hall, Steven. Palasma, Perez. (2019). *Perception Questions*. Translators; Akbari

- and Sharifian. Publications: Parham Naghsh, Tehran. Edition: Fourth.
21. Bonaiuto, M., Fornara, F., & Bonnes, M. (2006). Perceived Residential Environment Quality in Middle – and Low-Extension Italian Cities. *European Review of Applied Psychology*, 56(1), 23-34. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1162908805000812>.
 22. Huang a, Z., Xuejun Du b. (2015). "Assessment and determinants of residential satisfaction with public housing in Hangzhou", *China Habitat International* 47, 218-230. journal homepage: www.elsevier.com/locate/habitatint.
 23. Zheng, Chen. (2017). *New Beijing Courtyard Housing Living: an examination of residential satisfaction with the Ju'er Hutong courtyard design*. A thesis submitted in fulfillment of the requirement for the degree of Master of Philosophy. Art & Design. The University of New South Wales March 2016. DOI: <https://doi.org/10.26190/unsworks/19835> <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/au/> Link to license to see what you are allowed to do with this resource. Downloaded from <http://hdl.handle.net/1959.4/58453> in <https://unsworks.unsw.edu.au> on 2024-05-11.
 24. (Wikipedia. 02/10/1403)
 25. [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B5%D8%AF%D8%B1%D8%A7_\(%D9%81%D8%A7%D8%B1%D8%B3\)](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B5%D8%AF%D8%B1%D8%A7_(%D9%81%D8%A7%D8%B1%D8%B3)) (21, 6, 1401. www.leader.ir)
 26. Office of the Supreme Leader. (1401) Announcement of the general policies of the Seventh Plan with the priority of economic progress combined with justice.

مقاله پژوهشی

تبیین عوامل تاثیرگذار طراحی معماری بر مولفه های رضایت مندی کالبدی معماری نمونه

موردی: مجتمع های مسکونی دولتی در شهر صدرآ

مهشید محمدابراهیمی - دانشجوی دکتری؛ گروه معماری، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

طاهره نصر* - استادا، گروه معماری، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

محمد پروا - استادیار، گروه معماری، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

علی شمس الدینی - دانشیار، گروه معماری و شهرسازی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

چکیده

تأمین سکونت‌گاه‌های معماری و توجه به افزایش رضایت‌مندی ساکنین از اهمیت بالایی برخوردار است از این رو رضایت از کالبد مجتمع‌های مسکونی که ساکنین پاسخ نیازهای خود را از آن مجتمع دریافت کنند حائز اهمیت می‌باشد. در این راستا به تبیین عوامل تاثیرگذار طراحی معماری بر مولفه های رضایت مندی کالبدی معماری در مجتمع‌های مسکونی دولتی در شهر صدرآ پرداخته شده است. هدف این تحقیق، تبیین عوامل طراحی معماری مجتمع های مسکونی در راستای افزایش رضایت‌مندی از کالبد معماری در مجتمع مسکونی شهر صدرآ می باشد. روش نمونه گیری به صورت ساده تصادفی است. و بر اساس فرمول کوکران حجم نمونه آماری ۳۶۸ نفر با سطح خطای ۵ درصد بدست آمده است نوع تحقیق در پژوهش پیمایشی و روش تحقیق تبیین و تحلیل عوامل و مولفه های متغیرها می باشد. با استفاده از روایی و پایایی پرسشنامه محقق ساخته تایید گردید است. و به صورت خود پرسشگر و نمونه گیری غیر احتمالی داده ها بدست آمده است. نتایج در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی مورد بررسی قرار می گیرد. و بر اساس داده های مستخرج از پرسشنامه در نرم افزار اس پی اس نتایج بیانگر تایید عوامل طراحی معماری شامل؛ برنامه فیزیکی طرح، عوامل جغرافیایی و محیطی، شرایط اقلیمی و زیست محیطی، تجزیه تحلیل زمین، مصالح، فن آوری و سازه‌های ساختمان می باشد و جنبه‌های کالبدی معماری مؤثر بر رضایت‌مندی شامل؛ ابعاد واحد مسکونی، تفکیک حریم ها، دید، فرم ساختمان، نور طبیعی، فضای جمعی و دسترسی تبیین و تایید گردیده است.

اطلاعات مقاله

شماره صفحات: ۳۷۹-۳۹۴

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

عوامل مؤثر بر طراحی معماری، رضایت مندی (کالبد معماری)، مجتمع های مسکونی.

استناد: محمدابراهیمی، مهشید، نصر، طاهره، پروا، محمد و شمس الدینی، علی. (۱۴۰۴). تبیین عوامل تاثیرگذار طراحی معماری بر مولفه

های رضایت مندی کالبدی معماری نمونه موردی: مجتمع‌های مسکونی دولتی در شهر صدرآ. فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه

ای)، ۱۵ (۵۹)، ۳۷۹-۳۹۴

DOI:10.22034/jgeoq.2025.498768.4212

مقدمه

تبیین عوامل تاثیرگذار طراحی معماری بر مولفه‌های رضایت مندی کالبدی معماری در مجتمع‌های مسکونی دولتی در شهر صدرا چالشی نو برای پژوهش می‌باشد. از طرفی هدف از تبیین عوامل تاثیرگذار طراحی معماری بر مولفه‌های رضایت مندی کالبدی معماری شناخت و بهره‌گیری بهتر در راستای کمک به طراحان معمار می‌باشد. با توجه به این که شهروندان شهر جدید صدرا بیشتر اوقات خود را در مجتمع‌های مسکونی هستند، لذا باید در راستای افزایش کمی و کیفی رضایت آنان به وسیله تاثیرات عوامل موثر در طراحی معماری مجتمع‌های مسکونی بر میزان رضایت مندی ساکنین کوشش شده است. با بررسی و مرور ادبیات مربوط به میزان رضایت مندی از کالبد معماری مجتمع‌های مسکونی، ضعف تحقیقاتی در مورد موضوع و نمونه موردی رساله مشخص می‌شود. مجتمع‌های مسکونی دولتی در شهر صدرا حدود بیست سال پیش شروع به ساخت شده‌اند. با اینکه صدرا شهری خوابگاهی و جدید می‌باشد، تبیین عوامل تاثیرگذار طراحی معماری بر مولفه‌های رضایت مندی کالبدی معماری در مجتمع‌های مسکونی دولتی در شهر صدرا در راستای کمک به طراحی بهینه معماری از ارکان مهمی است که باید مورد بازبینی قرار گیرد و با درک بهتر عوامل و مولفه‌ها به افزایش میزان رضایت ساکنین کمک کرد. بنابراین در این پژوهش با بررسی عوامل نسبت به ارتباطات اجتماعی با توجه به نقش و تاثیر جنبه‌های متغیرها پرداخته شده است. به نظر می‌رسد علی‌رغم قوانین دولتی در بخش طراحی معماری بی‌توجهی به روز رسانی و تحقیق‌های دید در این راستا رضایت مندی ساکنین مورد توجه قرار نگرفته است.

مبانی نظری

در این قسمت سوابق پژوهشی مرتبط شامل: کتاب‌ها، مقالات و رساله‌های داخلی و خارجی مرور می‌شود و با اشاره به فهرست کتاب‌ها به صورت خلاصه نویسی علمی: به کتاب‌ها، مقالات تخصصی و رساله‌های دکترا پرداخته می‌شود (جدول ۱).

(جدول ۱. عوامل طراحی معماری، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳).

جدول ۱- مرور سوابق پژوهش		
رساله‌ها	مقالات علمی و پژوهشی	کتابها تخصصی

عوامل موثر در طراحی معماری^۱: جامعه و فرهنگ ما تلقی والا و ارزشمندی از هستی، انسان، طبیعت و حیات دارد و در سایه ی این نگرش زیبا، هدفدار و مسئولانه است که روش زندگی و مناسبات اجتماعی، اقتصادی و نظام ارزشی خود را سازمان می‌دهد و طرز تفکر، معیارهای گزینش، نحوه‌ی انتخاب و عملش را معین کرده، برنامه‌ریزی و یا طراحی می‌کند. معماری ادامه‌ی نظام ارزشی و نظام زیستی جامعه است، هدف‌های آن را دنبال می‌کند؛ در پی ایجاد رابطه‌ایی متوازن با طبیعت است؛ برای ایجاد محیط مناسب برای زندگی، رشد، تربیت و بالندگی انسان می‌کوشد و در پی ساختن فضا و محیط متناسب با شأن و رسالت انسان است. (دبیا، ۱۳۹۸: ۴۸-۷۳) در ادامه به عوامل موثر بر طراحی پروژه‌های معماری پرداخته شده است.

الف- برنامه فیزیکی طرح^۲: هر اثر معماری مانند مجتمع‌های مسکونی نیز متناسب با هدف‌ها و فعالیت‌های مورد نیاز، از فضاها و قسمت‌های متعددی تشکیل می‌شود. تعداد فضاها، مورد نیاز هر پروژه، به همراه مساحت و مشخصات هر فضا، برنامه‌ی فیزیکی آن پروژه است. قبل از طراحی پروژه لازم است برنامه‌ی فیزیکی آن تهیه شود.

ب- عوامل جغرافیایی و محیطی^۳: طراحی معماری در مناطق مختلف کشور، با توجه به شرایط خاص هر منطقه، مختصات جغرافیایی، ارتفاع آن از سطح دریاهای آزاد، نزدیکی و دوری نسبت به دریا، میزان رطوبت و بارندگی، نوع مصالح در دسترس و گونه‌های گیاهی موجود به خوبی شکل گرفته و در طول زمان به کمال رسیده است در طراحی هر ساختمان جدید اثرات این عوامل باید پیشاپیش معین شوند و باید سعی شود حداکثر استفاده‌ی ممکن از مصالح محلی و انرژی‌های طبیعی و کوران هوا به

1- Factors affecting architectural design

2- Physical plan of the project

3- Geographical and environmental factors

عمل آید و با عوامل نامساعد از قبیل سرما، گرمای زیاد، بادهای مزاحم، رطوبت بالا با تدابیر معمارانه مقابله شود و راه‌های تأمین آسایش ساکنان تأمین شود.

پ- شرایط اقلیمی و زیست محیطی^۱: باتوجه به اثرات متقابل و چند جانبه‌ی معماری و محیط زیست، قبل از شروع طراحی هر ساختمان ابتدا، شرایط زیست‌محیطی، آب و هوایی و اقلیمی منطقه، مورد مطالعه قرار گرفته و اثرات آن بر طراحی ساختمان تعیین می‌شود و نتایج آن به صورت خلاصه ترسیم و نمایش داده می‌شود.

ت- تجزیه تحلیل زمین^۲: قبل از طراحی اولیه، شرایط زمین پروژه باید با دقت تجزیه و تحلیل گردد. شکل و مساحت، میزان و جهت شیب زمین را بررسی نموده و کاربری‌های زمین‌های اطراف و امکانات دسترسی به زمین ارزیابی شود. دید و منظر مناسب زمین، عوارض مصنوعی یا طبیعی موجود را مطالعه کرده و جنس خاک بررسی شود. احکام و الزامات مربوط به هر کدام از عوامل را مشخص کرده تا در طراحی ساختمان مورد استفاده قرار گیرند.

ث- مصالح، فن‌آوری و سازه‌های ساختمان^۳: قبل از طراحی هر ساختمان، باید مشخص شود که ساختمان با چه مصالح و روش‌هایی ساخته می‌شود و چه نوع سازه‌ای دارد. در مناطق مختلف کشور ما از مصالح مختلفی برای احداث ساختمان استفاده می‌شود. (دیبا، ۱۳۷۸: ۹۷ تا ۱) در زیر بر اساس نظرات محققان در رابطه با عوامل طراحی معماری جدول عوامل موثر در طراحی معماری ترسیم گردیده است. (جدول ۲).

(جدول ۲. عوامل طراحی معماری، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳).

عوامل طراحی معماری					
عوامل موثر در طراحی معماری	برنامه فیزیکی طرح	عوامل جغرافیایی و محیطی	شرایط اقلیمی و زیست-محیطی	تجزیه تحلیل زمین	مصالح، فن‌آوری و سازه ساختمان

رضایت‌مندی کالبد معماری^۴: از دیدگاه نصر شاخص جمعیت شناختی^۵ بر طراحی کالبد معماری موثر است که در نمونه موردی تحقیق این دیدگاه مورد توجه قرار گرفته است. (نصر، ۱۳۹۵: ۴۹) رضایت‌مندی در مجتمع‌های مسکونی ارتباط با نیازهای ساکنین دارد. اولین گام در جهت دستیابی به رضایت‌مندی ساکنان، شناسایی جنبه‌های مؤثر بر رضایت‌مندی است؛ به طوری که شناسایی جنبه‌های مؤثر بر رضایت‌مندی ساکنان مجتمع‌های مسکونی می‌تواند در جهت تحلیل وضع موجود سکونت، برنامه‌ریزی برای ارتقای کیفیت زندگی در آن مجتمع‌ها و جلوگیری از تکرار نواقص مفید باشد (رضایی و همکاران، ۱۴۰۰: ۷۹-۹۶) معتقدند: از معیارهای مناسب ارزیابی کیفیت مجتمع‌های مسکونی سنجش رضایت‌مندی ساکنان آن است. یکی از مؤثرترین معیارهای برآورد رضایت‌مندی الگوی چند مؤلفه‌ای بنایتو می‌باشد. از نظر ایشان مطابق جدول جنبه کالبدی مؤثر بر رضایت‌مندی به مولفه های زیر تقسیم می‌شود در ادامه با توجه به مطالعات انجام شده، به تحلیل و بررسی زیرشاخه‌های این مولفه ها پرداخته شده است. (جدول ۲).

بر اساس نظر بونیتو و همکاران^۶ مولفه های کالبدی شامل: ویژگی‌های کمی واحدهای مسکونی؛ ابعاد واحد مسکونی و تفکیک حریم‌های خصوصی و عمومی از هم در واحدها می‌باشد و ویژگی های کیفی آن شامل: فضای سبز^۷، دسترسی‌ها^۸ و فضای جمعی^۹، دید، منظر، فرم ساختمان و نور طبیعی می باشد. (Bonaiuto, et al, 2006: 23-34). در زیر بر اساس نظرات مرتبط با جنبه های رضایت‌مندی کالبدی جدول مولفه های کالبدی ترسیم گردیده است. (جدول ۳).

1 - Climatic and environmental conditions

2 - Land analysis

3 - Building materials, technology and structures

5- Satisfaction (Architectural body)

6- Demographic

6- Bonaiuto, et al

7 - Green space

8 - Accesses

9 - Collective space

جدول ۳، جنبه رضایتمندی کالبدی، منبع: نویسندگان، (۱۴۰۳)

مولفه های کالبدی	ابعاد واحد مسکونی	تفکیک حریم ها	دید، فرم ساختمان و نور طبیعی	فضای جمعی	دسترسی
------------------	-------------------	---------------	------------------------------	-----------	--------

مجتمع‌های مسکونی^۱: سکونت بیانگر برقراری پیوندی پر معنا بین انسان و محیطی مفروض می‌باشد (شولتز، ۱۳۹۹: ۱۷). رابطه انسان و مجتمع‌های مسکونی با رابطه طراحی و ساکنین تحت تاثیر قرار می‌گیرد. این رابطه عمدتاً باید به صورت رابطه متقابل در نظر گرفته شود. از سوی دیگر، وضعیت مجتمع‌های مسکونی بر جمعیت ساکن خود تاثیر می‌گذارد. خانه مجموعه‌ای از آداب و رسوم، ضرب آهنگ‌های شخصی و جریان زندگی روزمره است. خانه نمی‌تواند به یک‌باره خلق شود، خانه بعد زمانی و پیوستار خاص خود را دارد و محصول انطباق تدریجی فرد و خانواده با جهان است (هال و پالاسما، ۱۳۹۴: ۱۸۹). زندگی خانوادگی که در گذشته به صورت گسترده در طی صدها سال در جوامع سنتی ادامه داشته تحت تاثیر ایجابات زندگی صنعتی شهری دست‌خوش تغییر گردید و الگوی مسکن متأثر از شرایط جدید متفاوت گردید. بدین ترتیب انسان در حرکت از جامعه پیشا صنعتی به یک جامعه پسا صنعتی به ناچار شکل جدیدی از خانواده را تجربه کرده که مسکن به عنوان نماد و آیین تمام نمای این تغییرات باید توان پذیرش و ساماندهی تغییرات به وجود آمده را داشته باشد. تصویر ذهنی^۲؛ خاطراتی که مردم از محیط‌های زندگی اجتماعی در ذهن دارند، بر قضاوت‌های آن‌ها درباره محیط‌های جدید و تمایل به استفاده از فضاهاى جدید و موجود موثر خواهد بود. کیفیت‌های محیطی در این مقایسه نقش اصلی دارند (پوردیپیمی، ۱۴۰۱: ۲۷۲).

با بهره‌گیری از تعاریف فوق به ساخت مولفه‌های متغیر مستقل و وابسته پرداخته و جهت ساخت پرسشنامه استفاده شده است. در جدول زیر به تحلیل اجمالی کمی و بررسی سوابق پژوهش بر اساس کلمات کلیدی شامل؛ طراحی پروژه‌های معماری، رضایت-مندی ساکنین و مجتمع‌های مسکونی پرداخته می‌شود. و به نظر می‌رسد که توجه به کلمه مجتمع‌های مسکونی بین اکثر صاحب‌نظران مشترک می‌باشد و رضایت‌مندی و طراحی معماری در رده کمی بعد می‌باشد. (جدول ۴)

جدول ۴، تحلیل و بررسی سوابق پژوهش، منبع: نویسندگان، (۱۴۰۳)

طراحی پروژه‌های معماری	رضایت‌مندی	مجتمع‌های مسکونی	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
نویسنده	۲۶-۳۲۸	۱۳۰۳	۷۸	۱۸-۵	۱۴۰۲	۸۱-۶۸	۱۴۰۲	۱۴۱-۱۲۰	۱۴۰۲	۱۲۳-۹۹	۱۴۰۱	۲۷۳	۴۱-۳۳
سال چاپ	پاکرآباد و بزرگ	حسین آبادی	درزکوندی	جیب زاده	گروت	پوردیپیمی	رایبار	نجفی	رضایی	شولتز	خلخال	رهبر	هال
	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵	۲۰۱۵

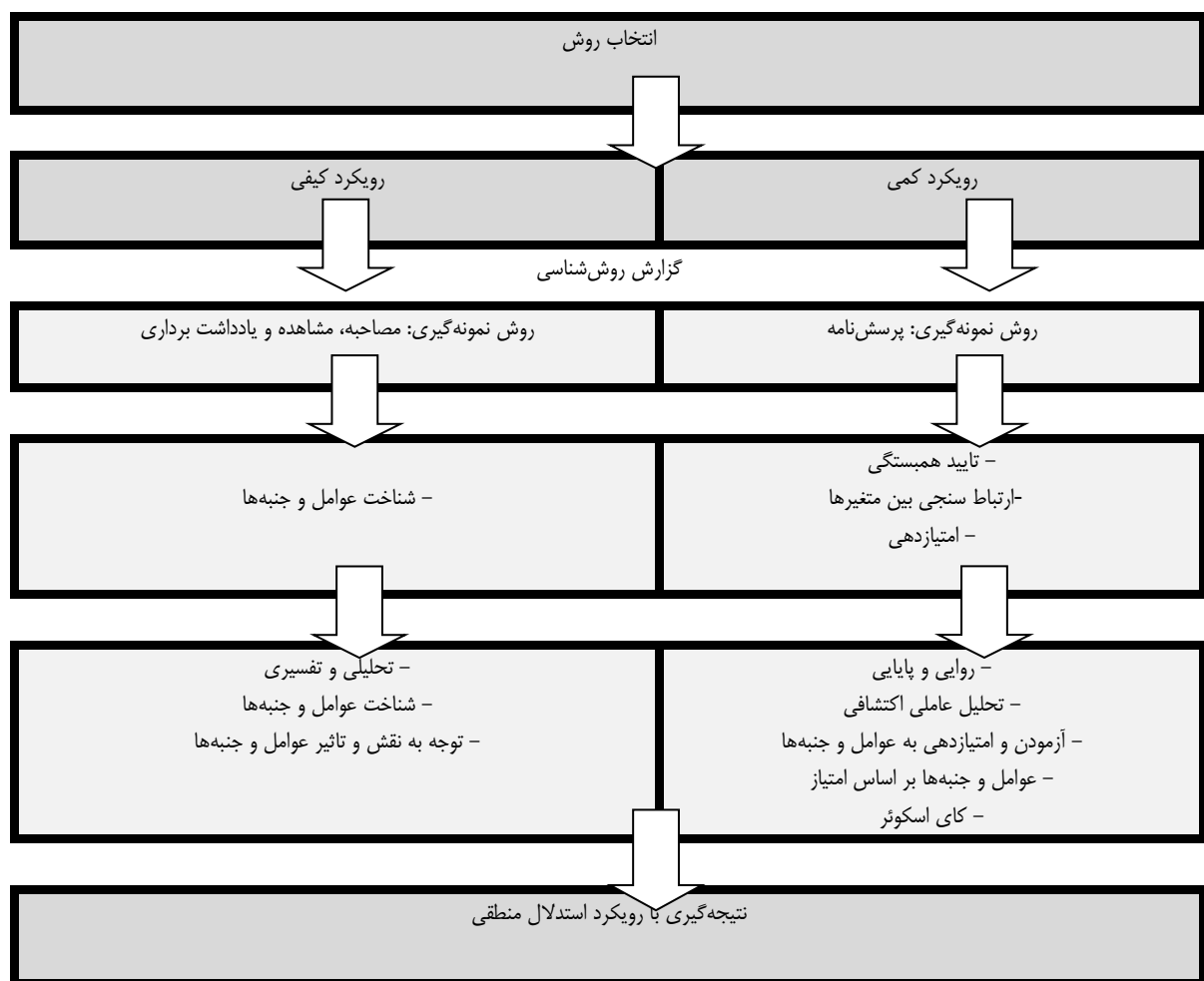
محدوده مورد مطالعه: شهر صدرا شهری برنامه‌ریزی شده و اقماری در ۱۵ کیلومتری شمال غربی شیراز است. مطالعات و طراحی صدرا در سال ۱۳۶۸ آغاز شد. صدرا سومین نوین شهر پرجمعیت کشور است و دارای رشد جمعیتی سریعی است که نیاز به تامین مسکن ارزان دولتی را در مجتمع‌های مسکونی مهر و ملی شاهد است. بر اساس ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه با اولویت پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت در سرفصل "امور زیربنایی" در دوره پنج ساله توسعه، اقداماتی مانند نهضت ملی مسکن... در طول برنامه مورد توجه و تاکید قرار گرفته است و نسبت به احیا، بهسازی، نوسازی و مقاوم سازی و بازآفرینی مجتمع‌های

1- Residential spaces

2- Image

مسکونی، ارتقای دسترسی به خدمات و بهبود زیرساخت‌ها با رویکرد محله‌محور در چارچوب قوانین و مقررات اقدام شده است. به تبع آن ضرورت تأمین نیازهای ساکنین به یک مسأله مهم و به روز تبدیل شده است. (ویکی پدیا. ۱۴۰۳/۱۰/۰۲).

روش‌شناسی تحقیق: این پژوهش از منظر روش‌شناسی ترکیبی می‌باشد و متغیر مستقل «عوامل تاثیرگذار بر طراحی معماری» است و بر اساس نظر دیا شامل؛ برنامه فیزیکی طرح، عوامل جغرافیایی و محیطی، شرایط اقلیمی و زیست محیطی، تجزیه تحلیل زمین و مصالح، فن‌آوری و سازه‌های ساختمان می‌باشد. متغیر وابسته "جنبه کالبدی رضایت‌مندی ساکنین" است و بر اساس نظر بونیتو شامل مولفه های کالبدی معماری می‌باشد. در این پژوهش چون به دنبال تبیین عوامل تاثیرگذار طراحی معماری بر مولفه های رضایت مندی کالبدی معماری متغیر مستقل بر متغیر وابسته است، لذا در مرحله اول با تبدیل نمونه موردی از کیفی به کمی به وسیله مقیاس لیکرت به تحلیل استنباطی پرداخته می‌شود. دلیلو، جان و کرس ول. معتقد است، یکی از راه‌های موثر برای شناخت یک جامعه، زندگی و صحبت کردن با آن جامعه می‌باشد، بنابراین با راه‌های ارتباطی به نظرسنجی ساکنین پرداخته می‌شود. در نمودار شماره ۱ مراحل انجام تحقیق آمده است.

(نمودار ۱- مراحل انجام تحقیق، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

روش‌شناسی تحقیق: این پژوهش از منظر روش‌شناسی ترکیبی می‌باشد و متغیر مستقل «عوامل تاثیرگذار بر طراحی معماری» است و بر اساس نظر دیا شامل؛ برنامه فیزیکی طرح، عوامل جغرافیایی و محیطی، شرایط اقلیمی و زیست محیطی، تجزیه تحلیل زمین و مصالح، فن‌آوری و سازه‌های ساختمان می‌باشد. متغیر وابسته "جنبه کالبدی رضایت‌مندی ساکنین" است و بر اساس نظر بونیتو شامل مولفه های کالبدی معماری می‌باشد. در این پژوهش چون به دنبال بررسی تاثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته است، لذا در مرحله اول با تبدیل نمونه موردی از کیفی به کمی به وسیله مقیاس لیکرت به تحلیل استنباطی پرداخته می‌شود. دلیلو، جان

و کرس ول. معتقد است، یکی از راه‌های موثر برای شناخت یک جامعه، زندگی و صحبت کردن با آن جامعه می‌باشد، بنابراین با راه‌های ارتباطی به نظرسنجی ساکنین پرداخته می‌شود.

یافته‌های پژوهش: در این پژوهش چون در فرضیات به دنبال بررسی تاثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته می‌باشیم، لذا در مرحله اول با تبدیل نمونه موردی از کیفی به کمی بوسیله مقیاس لیکرت به تحلیل استنباطی می‌پردازیم، با بررسی مبانی نظری اندیشمندان مرتبط با چهار چوب تئوری به ساخت پرسشنامه مشتمل بر ۱۵ سوال در دو بخش متغیر مستقل (۷ سوال)، متغیر وابسته (۸ سوال) پرداخته است. حجم نمونه در جدول مورگان ۳۶۸ نفر با نظر اساتید انتخاب شده است. جهت پر نمودن پرسشنامه، گروهی که اهلیت و بیشتر از ۵ سال سکونت دارند، انتخاب شده‌اند. این انتخاب به دلیل شناخت شان نسبت به محدوده شهر صدرا و جهت جلوگیری از قضاوت نادرست و بدون شناخت می‌باشد.

آمار توصیفی: در این قسمت به تحلیل داده‌های توصیفی شامل: جنسیت، سن، میزان تحصیلات و سابقه سکونت را بر اساس داده‌های مستخرج از پرسشنامه بررسی می‌شود، جدول (۵-۸).

(جدول ۵: فراوانی جنسیت پاسخ دهندگان، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

		سکونت	تعداد
Valid	زن	183	49.6
	مرد	186	50.4
	کل	369	100.0

(جدول ۶: فراوانی سن پاسخ دهندگان، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

		سکونت	تعداد
Valid	20-25 سال	30	8.1
	30-26	28	7.6
	35-31	81	22
	به بالا 35	230	62.3
	کل	369	100.0

(جدول ۷: فراوانی تحصیلات پاسخ دهندگان، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

		سکونت	تعداد
Valid	دیپلم و پایین تر	244	66.1
	لیسانس	88	23.8
	فوق لیسانس	37	10
	دکتر	.	.
	کل	369	100.0

(جدول ۸: فراوانی مدت سکونت پاسخ دهندگان، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

		تعداد	درصد
Valid	6 - 10	21	5.7
	11 - 15	201	54.5
	و بیشتر 15	147	39.8
	کل	369	100.0

بر اساس جدول (۵) بنا بر این بیشتر شرکت کنندگان مرد بوده‌اند. بر اساس جدول (۶) بنابر این بیشتر شرکت کنندگان ۳۵ سال به بالا سن داشته‌اند. بر اساس جدول (۷) بنابر این تحصیلات بیشتر شرکت کنندگان در سطح دیپلم و زیر دیپلم بوده است. بر اساس جدول (۸) بنابر این هیچ کدام از مصاحبه شوندگان زیر ۶ سال در محل سکونت نداشته و بیشتر شرکت کنندگان بیشتر از ۱۱ سال در محل سکونت داشته‌اند.

آمار استنباطی: در این قسمت به تحلیل داده های استنباطی شامل: روایی و پایایی پرسشنامه، شاخص اندازه گیری کفایت نمونه گیری، تحلیل عاملی اکتشافی^۱ و کای اسکوئر^۲، بر اساس داده های مستخرج از پرسشنامه را بررسی می شود.

نتیجه روایی محتوایی قابل قبول براساس تعداد خبرگان: نتیجه روایی محتوایی لاوشه: نتیجه روایی کمی همگرا محتوایی بر اساس فرمول شکل (۳)، عدد 0.540 بدست آمده است که بر اساس جدول (۹) تعداد کل متخصصین 20 نفر می باشد که باید حداقل مقدار $CVR = 0.42$ باشد که مقدار جواب (0.540) بیشتر است بنابراین روایی پرسشنامه تایید می شود. (روایی محتوایی: CVR ، منبع: حبیبی)

(جدول ۹: منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

روایی محتوایی قابل قبول براساس تعداد خبرگان	
نتیجه روایی محتوایی لاوشه	۰.۵۴۰

نتیجه پایایی پرسشنامه: روشهای محاسبه قابلیت پایایی، ضریب آلفای کرونباخ میباشد که برای محاسبه آن ابتدا واریانس نمرات هر سوال پرسشنامه و واریانس کل آزمون محاسبه می گردد و سپس با استفاده از فرمول زیر مقدار ضریب آن را محاسبه گردیده است. ابزار پایایی اندازه گیری بیانگر میزان نتایج یکسانی در شرایط مشابه می باشد. با یک مطالعه مقدماتی با توزیع 20 عدد از پرسشنامه ها تکمیل شد و بوسیله تحلیل آلفای کرونباخ در نرم افزار اس پی اس عدد 0.641 مورد تایید قرار گرفته است. جدول ۱۰

(جدول ۱۰: منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

پایایی، ضریب آلفای کرونباخ	
نتیجه پایایی	۰.۶۴۱

شاخص اندازه گیری کفایت نمونه گیری (کایزر- مایر- الکین ۳)

شاخص اندازه گیری کفایت نمونه گیری مشخص کرد تحلیل عاملی اکتشافی بر روی داده ها جمع آوری شده قابل اجرا می باشد. دامنه بین صفر تا یک است. هر چقدر دامنه مقدار شاخص ($KMO \geq 0.5$) به یک نزدیکتر باشد داده ها برای کفایت نمونه گیری مناسب تر است. امتیاز بدست آمده 0.712 می باشد، بنابر این مورد تایید است، جهت معنی داری تفاوت بین متغیرهای با یکدیگر بررسی می شود. جدول (۱۱).

(جدول ۱۱: اندازه گیری کفایت نمونه گیری (کایزر- مایر- الکین) منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

KMO and Bartlett's Test	
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.712

آزمون سطح معنی داری رابطه^۴: سطح معنی داری آزمون کای اسکوئر، (با استفاده از نرم افزار اس پی اس) در جداول زیر مورد بررسی قرار گرفت و فرضیه صفر (رابطه وجود ندارد)، اگر رد بشود رابطه معنا دار است، (95% مورد تایید است). چنانچه p value کوچکتر و مساوی ($p \leq 0.05$) باشد فرضیه صفر رد می شود و اگر p value

1 - Exploratory Factor Analysis
2 - Chi-Square Tests
3 - KMO
4 - Chi-Square Tests

بزرگتر و مساوی ($p \leq 0.05$) باشد فرضیه صفر رد نمی‌شود و بیانگر وجود رابطه مستقیم و معنی‌دار نمی‌باشد، جداول (۱۲).

(جدول ۱۲: رابطه معناداری - برنامه فیزیکی طرح، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

Chi-Square Tests	Asymp. Sig. (2-sided)
عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری	برنامه فیزیکی طرح
Pearson Chi-Square	.000
N of Valid Cases	369

بر اساس جدول (۱۳) عدد 0.000 sig بدست آمد که بزرگتر و مساوی از ($p \leq 0.05$) می‌باشد، بنا بر این بیانگر وجود رابطه مستقیم، برنامه فیزیکی طرح (عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری) بر سطح کیفی جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین هستیم و رابطه معناداری می‌باشد.

(جدول ۱۳: رابطه معناداری - عوامل جغرافیایی و محیطی منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

Chi-Square Tests	Asymp. Sig. (2-sided)
عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری	عوامل جغرافیایی و محیطی
Pearson Chi-Square	.000
N of Valid Cases	369

بر اساس جدول (۱۴) عدد 0.000 sig بدست آمد که بزرگتر از و مساوی از ($p \leq 0.05$) می‌باشد، بنا بر این بیانگر وجود رابطه مستقیم، عوامل جغرافیایی و محیطی (عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری) بر سطح کیفی جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین هستیم و رابطه معناداری می‌باشد.

(جدول ۱۴: رابطه معناداری - شرایط اقلیمی و زیست محیطی، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

Chi-Square Tests	Asymp. Sig. (2-sided)
عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری	شرایط اقلیمی و زیست محیطی
Pearson Chi-Square	.001
N of Valid Cases	369

بر اساس جدول (۱۵) عدد 0.001 sig بدست آمد که بزرگتر و مساوی از ($p \leq 0.05$) می‌باشد، بنا بر این بیانگر وجود رابطه مستقیم، شرایط اقلیمی و زیست محیطی (عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری) بر سطح کیفی جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین هستیم و رابطه معناداری می‌باشد.

(جدول ۱۵: رابطه معناداری - تجزیه تحلیل زمین، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

Chi-Square Tests	Asymp. Sig. (2-sided)
عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری	تجزیه تحلیل زمین
Pearson Chi-Square	.000
N of Valid Cases	369

بر اساس جدول (۱۶) عدد 0.000 sig بدست آمد که بزرگتر و مساوی از ($p \leq 0.05$) می‌باشد، بنا بر این بیانگر وجود رابطه مستقیم، تجزیه تحلیل زمین (عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری) بر سطح کیفی جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین هستیم و رابطه معناداری می‌باشد.

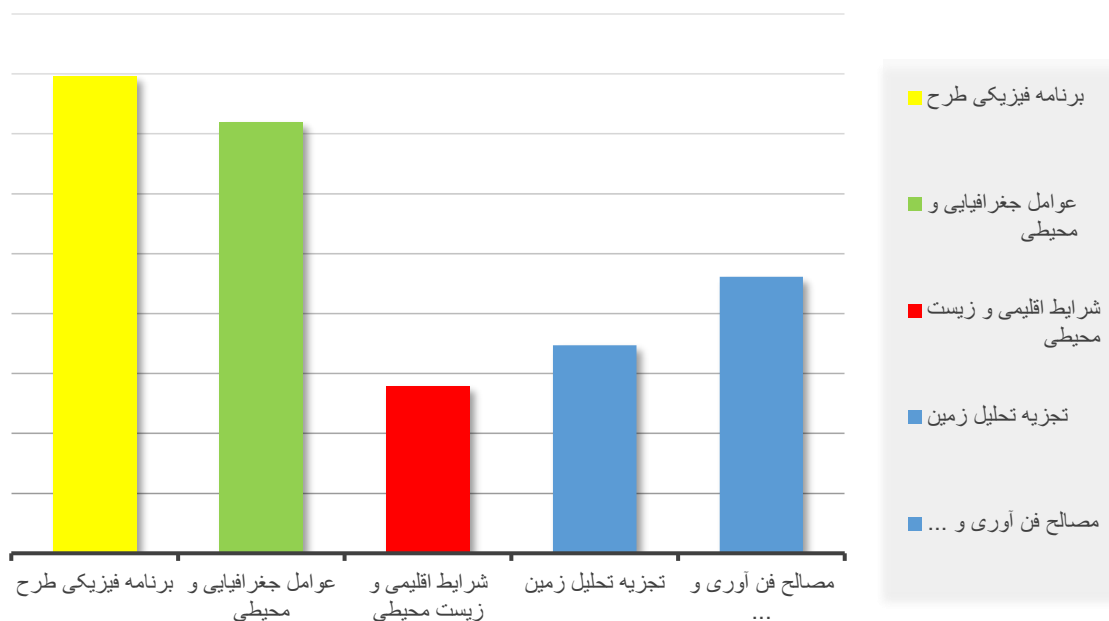
(جدول ۱۶: رابطه معناداری - مصالح فن آوری و سازه های ساختمان، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

Chi-Square Tests	Asymp. Sig. (2-sided)
عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری	مصالح فن آوری و سازه های ساختمان
Pearson Chi-Square	.000
N of Valid Cases	369

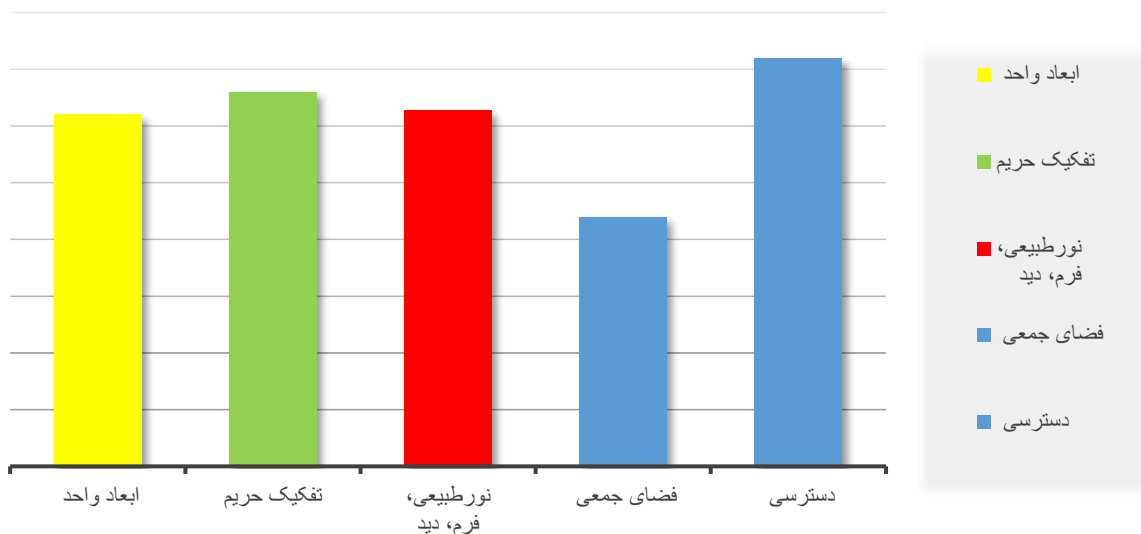
بر اساس جدول (۱۲-۱۶) عدد $sig = 0.00$ بدست آمد که sig کوچکتر و مساوی ($p \leq 0.05$) می باشد فرضیه صفر رد می شود، بنا بر این بیانگر وجود نداشتن رابطه مستقیم، مصالح فن آوری و سازه های ساختمان (عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری) بر سطح کیفی جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین هستیم و رابطه معناداری می باشد.

- در زیر جدول امتیاز کمی بر اساس نظر ساکنین نسبت به عوامل و مولفه ها تصویر گردیده است. (جدول ۱۷-۱۸)

(جدول ۱۷: جدول امتیاز کمی بر اساس نظر ساکنین، عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

(جدول ۱۸: جدول امتیاز کمی بر اساس نظر ساکنین، جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

بر اساس تحلیل کمی عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری بوسیله داده های بدست آمده از پرسشنامه که در جدول شماره ۱۹ آمده است بی توجهی به شرایط اقلیمی و زیست محیطی جزو ضعف ها و تهدیدات نمونه موردی تحقیق و برنامه فیزیکی جزو قوت و نکته مثبت طراحی معماری پروژه می باشد. و بر اساس جدول امتیاز جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین نبود فضای جمعی از عوامل مخرب می باشد و دسترسی مناسب به فضاها از نکات سازنده و مثبت در میزان رضایت مندی ساکنین بشمار آمده است.

- در جدول زیر بر اساس جدول سوات به تحلیل یافته ها با توجه به قوت ها، فرصت ها، ضعف ها و تهدیدات در دو گروه سازنده و مخرب پرداخته شده است. جدول (۱۹)

(جدول ۱۹: جدول سوات، منبع: نویسندگان، ۱۴۰۳)

تبیین عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری مجتمع های مسکونی			جدول سوات نقاط...	
متغیر مستقل؛ عوامل تاثیر گذار بر طراحی معماری				
بر اساس نظر ساکنین و یافته های تحقیق " برنامه فیزیکی طرح " امتیاز کمی بالاتری دارد که میتواند از نقاط قوت در ویژگی های طراحی معماری قلمداد گردد.	برنامه فیزیکی طرح	ویژگی های پروژه که مزیتی نسبت به دیگر رقبا محسوب می شود.	فرصت ها	قوت ها ۱
بر اساس نظر ساکنین و یافته های تحقیق " عوامل جغرافیایی و محیطی " امتیاز کمی بالایی دارد که فرصت ها خوبی برای طراحی معماری قلمداد گردد.	عوامل جغرافیایی و محیطی	عناصر محیطی که پروژه می تواند به نفع خود از آنها بهره برداری کند.		فرصت ها ۲
بر اساس نظر ساکنین و یافته های تحقیق " مصالح فن آوری و سازه های ساختمان " امتیاز کمی دارد که میتواند از نقاط ضعف در ویژگی های طراحی معماری قلمداد گردد.	مصالح فن آوری و سازه های ساختمان	ویژگی های پروژه که نسبت به دیگران یک نکته منفی به حساب می آید.	تهدیدات	ضعف ها ۳
بر اساس نظر ساکنین و یافته های تحقیق " شرایط اقلیمی و زیست محیطی " امتیاز کمتری دارد که میتواند از نقاط تهدید در ویژگی های طراحی معماری قلمداد گردد.	شرایط اقلیمی و زیست محیطی	عناصر محیطی که می تواند برای پروژه مشکل ساز باشد		تهدیدات ۴

نتیجه گیری

هدف اصلی تحقیق تبیین عوامل تاثیر گذار طراحی معماری بر مولفه های رضایت مندی کالبدی معماری در این قسمت بر اساس یافته ها به تبیین فرضیات پژوهش و با توجه به مباحث نظری و تحلیل های آماری به اثبات فرضیه ها پرداخته شده است. و جهت تبیین عوامل و مولفه ها با بررسی مبانی نظری و تحلیل داده های بدست آمده از پرسشنامه فرضیات تحقیق اثبات گردیده است. **آزمون و فرضیه ها:** در این قسمت به بررسی و تحلیل یافته ها در ارتباط با فرضیه زیر می پردازیم.

¹ Strength

² Weakness

³ Opportunities

⁴ Threats

فرضیه: به نظر می‌رسد عوامل طراحی معماری شامل؛ برنامه فیزیکی طرح، عوامل جغرافیایی و محیطی، شرایط اقلیمی و زیست محیطی، تجزیه تحلیل زمین، مصالح، فن آوری و سازه‌های ساختمان می‌باشد.

بر اساس نتایج پرسشنامه، نظر اساتید و نظریات اندیشمندان این حوزه مولفه های متغیر مستقل؛ عوامل تاثیرگذار بر طراحی معماری شناسایی و به پنج عامل شامل: برنامه فیزیکی طرح، عوامل جغرافیایی و محیطی، شرایط اقلیمی و زیست محیطی، تجزیه تحلیل زمین، مصالح، فن آوری و سازه های ساختمان تقسیم گردید است و بوسیله آزمون های استاندارد (روایی و پایایی، تحلیل عاملی اکتشافی و سطح معنی داری رابطه) مورد تایید قرار گرفته است. بر اساس نتایج یافته های آزمون ها بین عوامل تاثیرگذار بر طراحی معماری امتیاز بالا و تایید شده ای در آزمون ها تحقیق شده دارد و بنابر این فرضیه تایید می شود.

فرضیه: به نظر می‌رسد جنبه‌های کالبدی معماری موثر بر رضایت مندی شامل؛ ابعاد واحد مسکونی، تفکیک حریم ها، دید، فرم ساختمان، نور طبیعی، فضای جمعی و دسترسی هستند که بر رضایت مندی ساکنان مجتمع‌های مسکونی تاثیرگذار است. بر اساس نتایج پرسشنامه، نظر اساتید و نظریات اندیشمندان این حوزه مولفه های (متغیر وابسته؛ جنبه کالبدی رضایت مندی ساکنین) بوسیله آزمون های استاندارد (روایی و پایایی، تحلیل عاملی اکتشافی و سطح معنی داری رابطه) مورد تایید قرار گرفته است.

منابع

- ۱- پاکزاد، جهان‌شاه. حمیده بزرگ. (۱۴۰۲). الفبای روانشناسی محیط برای طراحان. انتشارات: ارمانشهر، تهران.
- ۲- پوردیهیمی، شهرام. (۱۴۰۱). شهر مسکن و مجموعه‌ها، انتشارات: آرمان شهر، تهران.
- ۳- حبیب زاده عمران، محمد. (۱۴۰۲). مدل‌یابی خلوت و تعامل اجتماعی در سازمان فضایی بناهای آپارتمانی: موردپژوهی آپارتمان‌های مسکونی متداول آمل. رساله دکتری معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب.
- ۴- حبیب زاده عمران، محمد. علیرضا عینی‌فر و آزاده‌شاهچراغی. (۱۴۰۲). سنجش رضایتمندی ساکنان بر مبنای خلوت و تعامل جمعی در سازمان فضایی واحدهای مسکونی. فصلنامه پژوهش‌های معماری اسلامی. ش: ۴۰. صص. ۱۲۰-۱۴۱.
- ۵- حبیبی، آرش. (۱۳۹۷). آموزش کاربردی نرم افزار اس پی اس. اشر: پایگاه اینترنتی پارسمدیر. ویرایش پنجم: پائیز ۱۳۹۷.
- ۶- خلخالی، سیده زهرا و سیمون آیوازیان. (۱۳۹۹). بررسی عوامل مؤثر بر رضایت مندی ساکنان از مجتمع‌های مسکونی، مورد مطالعاتی: مجتمع مسکونی دانشگاهیان الهیه. معماری و شهرسازی. آرمان شهر. ش: ۸۰ (۶۷) صص. ۳۲.
- ۷- دلیو، جان و کرس ول. (۱۴۰۲). طرح پژوهش رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی. ترجمه؛ علیرضا کیانمش، دانایی طوس. انتشارات، جهاد دانشگاهی، واحد علامه طباطبایی. چاپ: پنجم. صص. ۴۲۰.
- ۸- دریکوندی، صبا. مصطفی مسعودنژاد، بهزاد وثیق. (۱۴۰۲). ارتقاء کیفیت فضایی مجموعه‌های مسکونی. انتشارات: علم و دانش.
- ۹- دیبا، داراب. (۱۳۸۷). مقاله الهام و برداشت از مفاهیم بنیادی معماری ایران، مجله فرهنگ و معماری، تهران سال اول، شماره اول تابستان، صص. ۹۷-۱۰۱.
- ۱۰- دیبا، داراب. (۱۳۹۸). معماری معاصر ایران. انتشارات: کتاب آبان، صص. ۳۳۶.
- ۱۱- رهبر، کمال (۱۳۹۸). بررسی تاثیر معماری مجتمع های مسکونی بر روابط انسانی، رساله دکتری معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران.
- ۱۲- رامیار، رضا (۱۴۰۱). درآمدی بر طراحی محوطه مجموعه‌های مسکونی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها سمت، انتشارات: مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، تهران.
- ۱۳- رضایی خوشان، رضا، مرجان نعمتی مهر. (۱۴۰۰). برنامه‌ریزی فضایی ارتقای کیفیت محیط مسکونی مبتنی بر نتایج ارزیابی رضایت مندی ساکنان؛ مورد پژوهش: مسکن مهر شهر جدید پردیس. ش: ۳۱ (۹۴) صص. ۷۹-۹۶.
- ۱۴- حسین ابادی، سمانه. (۱۴۰۲). قلمرو و محیط مسکونی. رساله دکتری معماری، دانشگاه شهید بهشتی.
- ۱۵- شولتز، کریستیان نوربری. (۱۳۹۹). مفهوم سکونت: به سوی معماری تمثیلی، ترجمه: محمود امیر یاراحمدی. انتشارات: فرهنگ بان، تهران.
- ۱۶- ضرغامی، اسماعیل، عبدالحمید قنبران، پوریا سعادت‌ی وقار. (۱۳۹۸). مقایسه تطبیقی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر بهبود رضایت مندی سکونتی در مجموعه های مسکونی اقشار کم درآمد (مطالعه موردی: مجتمع مسکونی مهر غدیر، مجتمع مسکونی مهر فرهنگیان و مجتمع مسکونی مهر کوی رضا). مطالعات شهری. ش: ۹ (۳۳) صص. ۹۳-۱۰۸.

۱۷- گروت، لیندا و وانگ، دیوید. (۱۴۰۱). روشهای تحقیق در معماری. ترجمه: علیرضا عینی فر. مؤسسه انتشارات: دانشگاه تهران، چاپ نهم.

۱۸- نجفی، روناک، المیرا فرجی. (۱۴۰۰). مجتمع مسکونی معماری اجتماعی. انتشارات: اول و آخر.

۱۹- نصر، طاهره. (۱۳۹۵). هویت کالبدی شهر؛ مفاهیم و نظریات. انتشارات: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات. تهران.

۲۰- هال، استیون. پالاسما، پرز. (۱۳۹۸). پرسش‌های ادراک. مترجمان: اکبری و شریفیان. انتشارات: پرهام نقش، تهران. چاپ: چهارم.

منابع لاتین:

1. Bonaiuto, M., Fornara, F., & Bonnes, M. (2006). Perceived Residential Environment Quality in Middle – and Low-Extension Italian Cities. *European Review of Applied Psychology*, 56(1), 23-34. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1162908805000812>.
2. Huang a, Z., Xuejun Du b. (2015). "Assessment and determinants of residential satisfaction with public housing in Hangzhou", *China Habitat International* 47, 218-230. [journal homepage: www.elsevier.com/locate/habitatint](http://www.elsevier.com/locate/habitatint).
3. Zheng, Chen. (2017). *New Beijing Courtyard Housing Living: an examination of residential satisfaction with the Ju'er Hutong courtyard design*. A thesis submitted in fulfillment of the requirement for the degree of Master of Philosophy. Art & Design. The University of New South Wales March 2016. DOI: <https://doi.org/10.26190/unsworks/19835> , License: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/au/> Link to license to see what you are allowed to do with this resource.

Downloaded from <http://hdl.handle.net/1959.4/58453> in <https://unsworks.unsw.edu.au> on 2024-05-

11.

فهرست منابع از سایت های اینترنتی

۱. (ویکی پدیا. ۱۰/۰۲/۱۴۰۳)

[https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B5%D8%AF%D8%B1%D8%A7_\(%D9%81%D8%A7%D8%B1%D8%B3\)](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B5%D8%AF%D8%B1%D8%A7_(%D9%81%D8%A7%D8%B1%D8%B3))

۲. (۲۱، ۶، ۱۴۰۱. www.leader.ir)

دفتر مقام مظلوم رهبری. (۱۴۰۱) ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه هفتم با اولویت پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت .